
02009440907030016

13223

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 944**

9 Ιουλίου 2003

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση[1] 242/ΙΙΙ/2003 (1)

Εισήγηση της Γραμματείας, η με αριθ. πρωτ. 2800/6.9.2002 που αφορά αυτεπάγγελτη έρευνα, που αυτή διεξήγαγε, σχετικά με την εκπτωτική πολιτική της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. (εφεξής ΕΛΠΕ), για την διερεύνηση τυχόν παραβάσεων των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 21η Νοεμβρίου 2002, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Ηλίας Σουφλερός, κωλυομένου του Δημήτρη Τζουγανάτου,

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης,

Νικόλαος Καραμητσάνης, κωλυόμενου του τακτικού, Θεόδωρου Δεληγιαννάκη,

Δημόκριτος Άμαλλος, κωλυομένου του τακτικού, Παναγιώτη Μαντζουράνη,

Αντώνιος Μέγγουλης, κωλυομένου του τακτικού, Κων/νου Ηλιόπουλου,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Ιωάννης Κατσουλάκος και

Νικόλαος Βέττας.

Γραμματέας: Σωτηρία Πανιέρα, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας - Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν, η 2800/6.9.2002 εισήγηση της Γραμματείας, που αφορά αυτεπάγγελτη έρευνα, που αυτή διεξήγαγε, σχετικά με την εκπτωτική πολιτική της εταιρείας ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. (εφεξής ΕΛΠΕ), για την διερεύνηση τυχόν παραβάσεων των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στη συνεδρίαση παρέστη, η καθής η αυτεπάγγελτη έρευνα εταιρεία, ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., δια των πληρεξουσίων Δικηγόρων της, Γρηγορίου Μούργελα, Γεωργίου Ηλιόπουλου, Χαρίλαου Παμπούκη, Λεωνίδα Μαραβέλη, Νικόλαου Κοσμίδη, Κων/νου Φατσή και Στυλιανής Αδάμ.

Η συζήτηση της ανωτέρω υπόθεσης ολοκληρώθηκε κατά την συνεδρίαση της Ε.Α., την 10η Δεκεμβρίου 2002, ημέρα Τρίτη και ώρα 10:30, στην ως άνω αίθουσα 611 του κτιρίου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγησή της Γραμματείας επί της υποθέσεως και πρότεινε: α) να επιβληθεί στα ΕΛΠΕ, για παράβαση του άρθρου 2 και συγκεκριμένα για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, μέσω εκπτώσεων πίστεως, πρόστιμο ύψους 1.800.000 Ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 0,59% περίπου του εθνικού κύκλου εργασιών του ομίλου του έτους 2000, β) να υποχρεωθούν τα ΕΛΠΕ, σε σύντομο χρονικό διάστημα να προβούν σε τροποποίηση των συμβάσεων για προμήθεια

[1] Από την παρούσα απόφαση έχουν παραληφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ.7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραληφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλήφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός [ ]).

βενζίνης και πετρελαίου κίνησης, όσον αφορά στους όρους που αναφέρονται στις εκπτώσεις «πίστεως» και στη διάρκεια αυτών και γ) να υποχρεωθούν τα ΕΛΠΕ να παύσουν τις ανωτέρω παραβάσεις και να τις παραλείψουν στο μέλλον. Στη συνέχεια το λόγο έλαβαν οι ανωτέρω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις της καθής η αυτεπάγγελτη έρευνα εταιρείας, έδωσαν διευκρινήσεις, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν την απόρριψη της εισήγησης, αναφερόμενοι και στο υπόμνημα που θα προσκομίσουν. Επίσης, η καθής η αυτεπάγγελτη έρευνα εταιρία, ζήτησε από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, την εξέταση μαρτύρων προς θεμελίωση των ισχυρισμών της, η δε Επιτροπή αποδεχόμενη το αίτημα, εξέτασε τους παρακάτω μάρτυρες: α) Αθανάσιο Καραχάλιο, Διευθύνοντα Σύμβουλο των ΕΛΠΕ και β) Απόστολο Ριζάκο, Διευθυντή του κλάδου εφοδιασμού και εμπορίας των ΕΛΠΕ.

Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία μέχρι τις 10.1.2003, ημέρα Παρασκευή, στην καθής η αυτεπάγγελτη έρευνα εταιρία, για να προσκομίσει το υπόμνημά της, καθώς και τα στοιχεία που ζητήθηκαν κατά την ακροαματική διαδικασία

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη, την 13η Μαρτίου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 14:30, την οποία συνέχισε την 18η Απριλίου 2003, ημέρα Παρασκευή και ώρα 12:00 και ολοκλήρωσε την 29η Μαΐου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00. Οι παραπάνω συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν στην ως άνω αίθουσα 611 της Γ.Γ. Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά τη διάσκεψη, αφού έλαβε υπόψη της, τα έγγραφα του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσε, προφορικώς και εγγράφως η καθής η αυτεπάγγελτη έρευνα εταιρία κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, το υπόμνημα που αυτή υπέβαλε, καθώς και τα όσα κατέθεσαν οι μάρτυρες κατά την ακροαματική διαδικασία,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Η εταιρεία με την επωνυμία ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. (εφεξής «ΕΛΠΕ») είναι η μεγαλύτερη εταιρεία διύλισης και εμπορίας πετρελαιοειδών στην Ελλάδα, με σημαντική παρουσία στις χώρες της Βαλκανικής. Ειδικότερα, η εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα διύλισης αργού πετρελαίου, στη διάθεση και εμπορία πετρελαιοειδών και στην παραγωγή, διάθεση και εμπορία πετροχημικών προϊόντων. Επιπλέον, ασχολείται με την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων και την παροχή εξειδικευμένων τεχνικών υπηρεσιών. Επίσης, συμμετέχει με ποσοστό 35% (στοιχεία 2000) στη ΔΕΠΑ Α.Ε., η οποία ασχολείται με την εισαγωγή και εμπορία του φυσικού αερίου στην Ελλάδα, καθώς και τη διαχείριση του δικτύου μεταφοράς και διανομής.

Τα δύο (2) διυλιστήρια της εταιρείας, ένα στον Ασπρόπυργο Αττικής και ένα στην Θεσσαλονίκη, διαθέτουν τη μισή περίπου παραγωγική δυναμικότητα της χώρας και καλύπτουν ποσοστό 57% περίπου των πωλήσεων πετρελαιοειδών προϊόντων της χώρας. Το διυλιστήριο του Ασπροπύργου είναι ένα από τα πλέον σύγχρονα της Ευρώπης, έχει δε ονομαστική δυναμικότητα διύλισης αργού 6.700 kt ετησίως. Το διυλιστήριο της Θεσσαλονίκης διοχετεύει όλη σχεδόν την παραγωγή του στη Β. Ελλάδα με δυνατότητα πρόσβασης στις αγορές της Αλβανίας, της Βουλγαρίας και της Τουρκίας, έχει δε ονομαστική δυναμικότητα διύλισης αργού 3.450 kt. Τα δύο αυτά διυλιστήρια λειτουργούν σε ενοποιημένη βάση με σκοπό τη βελτίωση των περιθωρίων κέρδους.

Η μετοχική σύνθεση των ΕΛΠΕ τον Ιανουάριο 2002 είχε ως εξής:

	ΜΕΤΟΧΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ	127.431.553	48,8%
ΤΑΧ.ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ	900.000	0,3%
ΔΕΚΑ	24.498.751	9,4%
HELLENIC FINANCE	25.079.700	9,6%
ΛΟΙΠΟΙ ΘΕΣΜΙΚΟΙ	36.911.999	14,1%
ΙΔΙΩΤΕΣ	46.371.796	17,8%

Ο εθνικός κύκλος εργασιών του ομίλου, όπως προκύπτει από τον ενοποιημένο ισολογισμό των ΕΛΠΕ, για το έτος 2000, ανήλθε σε 1.062.125.000.000 δρχ. δηλαδή σε 3.117.021.280 Ευρώ.

ΙΙ. Από την αυτεπάγγελτη έρευνα που διεξήχθη από την Επιτροπή στον κλάδο των πετρελαιοειδών, προέκυψε ότι το Διοικητικό Συμβούλιο των ΕΛΠΕ, στη συνεδρίασή του (υπ'αριθμ.947), στις 26.1.2000, αποφάσισε να επιφέρει ορισμένες βελτιώσεις στις συμβάσεις των ΕΛΠΕ με τις εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών, με την προϋπόθεση ότι η ισχύς των συμβάσεων θα ήταν τριετής και δεν θα δημιουργούνταν ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις από τις συμβαλλόμενες εταιρείες, κατά τη διάρκεια εφαρμογής τους.

Συγκεκριμένα, οι βελτιώσεις που αποφασίστηκαν αφορούσαν τις εκπτώσεις που θα χορηγούσαν τα ΕΛΠΕ στις εταιρείες εμπορίας, τις οποίες διέκριναν σε δύο κατηγορίες, εφόσον κάλυπταν με αγορά από τα ΕΛΠΕ ένα ελάχιστο ποσοστό της εσωτερικής κατανάλωσης σε βενζίνη και πετρελαίου κίνησης.

Ειδικότερα προβλέπονταν τα εξής:

α) ΒΕΝΖΙΝΕΣ

Ελάχιστο % εσωτ. κατανάλωσης που καλύπτεται με αγορά από τα ΕΛΠΕ		Έκπτωση USD/MT
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ I	**ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ II**	
60%	70%	1 USD/MT
65%	75%	1,5 USD/MT
70%	80%	2 USD/MT

Στην κατηγορία I εντάσσονταν οι εταιρείες των οποίων οι ετήσιες παραλαβές βενζινών από ΕΛΠΕ υπερέβαιναν τα 200.000 κ.μ. και στην κατηγορία II εντάσσονταν οι λοιπές εταιρείες.

β) ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ

Ελάχιστο % εσωτ. Κατανάλωσης που καλύπτεται με αγορά από τα ΕΛΠΕ.		Έκπτωση USD/MT
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ I	**ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ II**	
50%	65%	1 USD/MT
55%	70%	1,5 USD/MT
60%	75%	2 USD/MT

Στην κατηγορία I εντάσσονταν οι εταιρείες των οποίων οι ετήσιες παραλαβές τους από τα ΕΛΠΕ υπερέβαιναν τα 80.000 κ.μ. και στην κατηγορία II εντάσσονταν οι λοιπές εταιρείες.

Η ισχύς των συμβάσεων άρχιζε από την 1.1.2000, με την υπογραφή σχετικής τροποποίησης των υφισταμένων συμβάσεων.

Στη συνέχεια, τα ΕΛΠΕ, σε υλοποίηση της παραπάνω απόφασης του Δ.Σ., προέβησαν σε τροποποίηση των ισχυουσών συμβάσεων με όσες εταιρείες εμπορίας αποδέχτηκαν την τροποποίηση.

Συγκεκριμένα, οι νέες τροποποιημένες συμβάσεις προέβλεπαν, μεταξύ άλλων, τα εξής: α) την προσθήκη στο άρθρο 3 των ισχυουσών συμβάσεων, νέας παραγράφου 5, σύμφωνα με την οποία, ειδικά για την προμήθεια βενζινών και πετρελαίου κίνησης, οι συμβάσεις έχουν τριετή διάρκεια (εκτός από αυτήν με την εταιρία ΔΡΑΚΟΙΛ και όσον αφορά το πετρέλαιο κίνησης που έχει τετραετή διάρκεια), β) την προσθήκη στο άρθρο 9.2, των εδαφίων γ και δ, σύμφωνα με τα οποία ο αγοραστής δεσμεύεται ότι θα αγοράζει τουλάχιστον ένα καθορισμένο ποσοστό της συνολικής ετήσιας κατανάλωσής του σε βενζίνες και σε πετρέλαιο κίνησης στην εσωτερική αγορά και θα του παρέχεται συγκεκριμένη έκπτωση, γ) την προσθήκη των ειδικών όρων προμήθειας βενζινών και πετρελαίου κίνησης. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων προβλέπονταν τα ακόλουθα: ι) Στην παράγραφο 1 προβλέπεται ότι ο Αγοραστής είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει εντός του Ιανουαρίου κάθε έτους αναλυτική κατάσταση των συνολικών αγορών ανά προϊόν (δηλ. χωριστά για βενζίνες και πετρέλαιο κίνησης), από όλες τις πηγές εφοδιασμού του που θα έχει πραγματοποιήσει κατά το προηγούμενο έτος (περιλαμβανομένων και τυχόν εισαγωγών) και των συνολικών πωλήσεών του στην εσωτερική αγορά κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, ιι) στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι ο αγοραστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να προσκομίσει στα ΕΛΠΕ εντός 10 ημερών από την υπογραφή του παρόντος για το τρέχον έτος και εντός του πρώτου δεκαημέρου για τα επόμενα έτη, εγγυητική επιστολή τραπέζης, ποσού ίσου τουλάχιστον με το 110 % της προβλεπόμενης ετήσιας έκπτωσης, ιιι) στην παράγραφο 3, ότι εάν ο αγοραστής δεν υλοποιήσει την ετήσια δέσμευσή του για αγορές, σύμφωνα με το τροποποιημένο άρθρο 9.2.γ. και δ, θα είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει στα ΕΛΠΕ, εντός 10 ημερών από την πιστοποίηση των ετήσιων ποσοτήτων, την αξία σε δραχμές του συνόλου της ετήσιας έκπτωσης που του είχε δοθεί, πλέον των τόκων όπως αυτοί προβλέπονταν στο άρθρο 10 της υπογραφείσας Σύμβασης Προμήθειας Πετρ/δων Προϊόντων, ιν) στην παράγραφο 4 αναφέρεται ότι σε περίπτωση άρνησης ή αδυναμίας του Αγοραστή να συμμορφωθεί με τα παραπάνω, θα καταπίπτει χωρίς άλλη προειδοποίηση η ανωτέρω εγγυητική επιστολή και ν) στην παράγραφο 8 διευκρινίζεται ρητά ότι, οι ρυθμίσεις των άρθρων 3.2, εδάφ. πρώτο (λύση της σύμβασης), 3.4

(υποβολή ΠΙΝΑΚΑ με παραλαβές προϊόντων), 4.3 (επιτρεπόμενη ανοχή +- 10%), και 4.4. (αναθεώρηση προγράμματος παραλαβών) των βασικών συμβάσεων, δεν ισχύουν για την προμήθεια βενζινών και πετρελαίου κίνησης, ενώ οι ρυθμίσεις των άρθρων 4.5 και 4.6 ισχύουν υπό τον όρο ότι δεν θα υπολείπεται είτε ο Αγοραστής είτε τα ΕΛΠΕ από τις ποσότητες βενζινών και πετρελαίου κίνησης του αντιστοίχου ημερολογιακού έτους του συμφωνηθέντος συνημμένου στην σύμβαση ΠΙΝΑΚΑ.

Οι εταιρείες που υπέγραψαν την τροποποίηση της αρχικής τους σύμβασης με τα ΕΛΠΕ, το προβλεπόμενο στην τροποποιημένη σύμβαση ποσοστό συνολικής ετήσιας κατανάλωσης, για το οποίο οι εταιρείες/αγοραστές δεσμεύονται ότι θα αγοράσουν από τα ΕΛΠΕ, οι ποσότητες που εκτιμάται ότι αντιστοιχούν ανά προϊόν, δηλ. βενζίνη και πετρέλαιο κίνησης είτε για το έτος 2000 ή 2001, καθώς και η προβλεπόμενη έκπτωση παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες 1 και 2.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΒΕΝΖΙΝΕΣ		
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	**ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ /ΠΟΣΟΤΗΤΑ για τα έτη 2000 – 2001**	**ΕΚΠΤΩΣΗ**
ΒΙΤΟΥΜΙΝΑ Α.Ε.	80% / 3000ΜΤ –2001	2USD/MT
ΔΡΑΚΟΙΛ Α.Ε.	70% / 68.600ΜΤ για το έτος 2001	1USD/MT (αν αγοράσει πάνω από 75%-80%, 1,5 και 2 USD/MT)
ΑΙΓΑΙΟΝ ΟΙΛ Α.Ε.	80% για το 2000, 75% για 2001 και 2002 / 32150ΜΤ για το 2000 και 110800 για 2001	2 USD/MT για το 2000 και 1,5 για 2001 και 2002 (για αγορές πάνω από 80% 2USD/MT)
ΑΕΣΠ Γ.ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ & ΣΙΑ ΑΕΕΠ	80%/ 158000ΜΤ για το 2000	2 USD/MT
ΕΚΟ ΕΛΔΑ ΑΒΕΕ	**70% / 602000ΜΤ για το 2000 769600ΜΤ για το 2001**	**2 USD/MT**
REVOIL ΑΕΕΠ	75% για 2000 και 70% για 2001 και 2002 /93040ΜΤ για 2000 / 78100ΜΤ για 2001	1,5USD/MT για το 2000 και 1 USD/MT για το 2001 και 2002 (για αγορές πάνω από 80% για 2000 και 75% για 2001 & 2002 2USD/MT και 1,5USD/MT)

KMOIL A.E.	70% / 13900MT για το 2000	1 USD/MT (για αγορές πάνω από 75% με 80% 1,5 με 2USD/MT)
MENTOIL A.E.	70% / 6420MT για το 2000	1USD/MT (για αγορές πάνω από 75% με 80% 1,5 με 2USD/MT)
KAOIL A.E.	80% /39000MT για 2000/ 76000MT για 2001	2USD/MT
ELPETROL A.E.	75% για το 2000 και 70% για 2001 και 2002 /62200MT για 2000/ 84100MT για 2001	1,5 USD/MT για 2000 και 1USD/MT για 2001 & 2002 (για αγορές πάνω από 80% για το 2000 και 75% ή 80% για τα 2001 & 2002 2USD/MT για 2000 και 1,5 και 2USD/MT για 2001 & 2002)

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ		
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	**ΔΕΣΜΕΥΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ /ΠΟΣΟΤΗΤΑ 2000/2001**	**ΕΚΠΤΩΣΗ**
ΒΙΤΟΥΜΙΝΑ Α.Ε	75% /4.000MT για 2001	2USD/MT
ΔΡΑΚΟΙΛ Α.Ε	65% /51000MT για 2001	1USD/MT(για αγορές πάνω από 70% με 75% 1,5 και 2USD/MT)
ΑΙΓΑΙΟΝ ΟΙΛ Α.Ε	75% για το 2000 70% για 2001 και 2002 / 13950MT για 2000/ 64000 για 2001	2USD/MT για το 2000 και 1,5USD/MT για 2001 και 2002 (για αγορές πάνω από 75%, 2USD/MT)
ΑΕΣΠ Γ.ΜΑΜΙΔΑΚΗΣ & ΣΙΑ ΑΕΕΠ	75% / 120000MT για 2000	2 USD/MT
ΕΚΟ ΕΛΔΑ ΑΒΕΕ	**60% / 433000 MT για 2000/ 568000 για 2001**	**2 USD/MT**
REVOIL ΑΕΕΠ	65% /32800MT για 2000/ 34000MT για 2001	1USD/MT (για αγορές πάνω από 70%, 1,5USD/MT)

KMOIL A.E	65% / 10100MT για 2000	1USD (για αγορές πάνω από 70% με 75% 1,5 με 2USD/MT)
MENTOIL A.E	65% / 3720MT για 2000	1USD/MT (για αγορές πάνω από 70% με 75% 1,5 με 2USD/MT)
KAOIL A.E	75% / 52000MT για 2000 /49000 MT για 2001	2USD/MT
ELPETROL A.E	70% για το 2000 και 65% για 2001 και 2002 /29000MT για 2000 /45000MT για 2001	1,5USD/MT για 2000 και 1USD/MT για 2001 & 2002 (για αγορές πάνω από 75% για το 2000 και 70% ή 75% για τα 2001 & 2002 2USD/MT για 2000 και 1,5 και 2 USD/MT για 2001 & 2002)

Από τους ανωτέρω πίνακες προκύπτει ότι μοναδική εταιρεία με καταναλώσεις που υπερέβαιναν τις 200.000 κ.μ. (κατηγορία Ι) είναι η εταιρεία ΕΚΟ/ΕΛΔΑ, η οποία ανήκει στον όμιλο των ΕΛΠΕ. Οι λοιπές εταιρείες εμπορίας που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας, BP, MAMIDOIL, JETOIL, SILK OIL, ΑΡΓΩ, ΕΤΕΚΑ, ΕΛΙΝΟΙΛ, SHELL+TEXACO, AVIN OIL, LPG, SUNOIL, δεν υπέγραψαν την προταθείσα από τα ΕΛΠΕ τροποποίηση της μεταξύ τους αρχικής σύμβασης και συνέχιζαν να προμηθεύονται με τους όρους της αρχικής σύμβασης. Οι εν λόγω συμβάσεις τους (εκτός από την σύμβαση με την εταιρεία BP που είναι διετής με χρόνο ισχύος το 1998) είναι αορίστου χρόνου.

Από τους συνημμένους στις συμβάσεις πίνακες με το συμβατικό πρόγραμμα παραλαβών (κατά τύπο προϊόντος ανά τρίμηνο και περιοχή - βορράς / νότος) των εταιρειών από τα ΕΛΠΕ προκύπτει ότι το πρόγραμμα για το 2001 της BP προβλέπει ποσότητα 370.000 για βενζίνες και 115.000 για πετρέλαιο κίνησης, της ΕΤΕΚΑ 150.600 για βενζίνες και 43.000 για πετρέλαιο κίνησης, της LPG 34.600 για βενζίνες και 22.500 για πετρέλαιο κίνησης, της SUNOIL 59.500 για βενζίνες και 31.600 για πετρέλαιο κίνησης, της AVIN OIL 73.700 για βενζίνες και 48.000 για πετρέλαιο κίνησης. Οι παραπάνω εταιρείες καλύπτουν από τα ΕΛΠΕ το 35% με 40% της ετήσιας κατανάλωσης τους.

ΙΙΙ. Ο κλάδος των πετρελαιοειδών βάσει του Ν. 1571/85, όπως ισχύει, οριοθετείται σε τρεις (3) επιμέρους αγορές, αφού μια εταιρεία, ως νομικό πρόσωπο, μπορεί να δραστηριοποιείται σε ένα μόνο στάδιο (διύλιση, εμπορία, διανομή) της όλης διαδικασίας. Α) Στην αγορά διύλισης πετρελαιοειδών προϊόντων, εκτός από τα ΕΛΠΕ, δραστηριοποιούνται άλλες δύο εταιρείες που διαθέτουν διυλιστήρια, η ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. με ένα (1) διυλιστήριο στους Αγίους Θεοδώρους και η ΠΕΤΡΟΛΑ ΕΛΛΑΣ Α.Ε. με ένα (1) διυλιστήριο στην Ελευσίνα. Τα διυλιστήρια, ανάλογα με τις δυνατότητες παραγωγής όλων των προϊόντων του αργού πετρελαίου, διακρίνονται σε σύνθετα και σε απλά. Τα προϊόντα που παράγονται από την διύλιση του αργού είναι Άσφαλτος, Μαζούτ, Υγραέριο, Diesel, Φωτιστικό Πετρέλαιο (Jet), Βενζίνες και LPG's. Στην Ελλάδα τα τρία διυλιστήρια παράγουν όλα τα προαναφερθέντα προϊόντα, εκτός από αυτό της ΠΕΤΡΟΛΑ, το οποίο δεν παράγει βενζίνες. Η ελληνική παραγωγή προϊόντων διύλισης πετρελαίου είναι πλεονασματική σε όλα τα προϊόντα, εκτός από το πετρέλαιο θέρμανσης, το οποίο εισάγεται τους χειμερινούς μήνες, ενώ τους υπόλοιπους έξι μήνες πλεονάζει το πετρέλαιο κίνησης. Μέσω των εν λόγω διυλιστηρίων καλύπτονται οι ανάγκες της χώρας κατά περίπου 90% επί συνόλου εγχώριας κατανάλωσης περίπου 12 εκατομμύρια τόνων (χωρίς τα καύσιμα αεροπορίας και θαλάσσης) και το υπόλοιπο περίπου 10% εισάγεται σε έτοιμα προϊόντα από το εξωτερικό.

Ειδικότερα, η παραγωγική δυναμικότητα και ο τύπος των διυλιστηρίων της χώρας είναι η εξής :

Εταιρεία	Παραγωγική δυναμικότητα	Τύπος
(ΕΛ.ΠΕ) Ασπρόπυργος	6.700 χιλ. τόνους	Τύπος διυλ. Complex
(ΕΛ.ΠΕ) Θεσσαλονίκη	3.450 » »	Hydro skimming
MOTOR OIL	4.850 » »	Complex
PETROLA	5.000 » »	Topping
Σύνολο	**20.000** » »	

B) Στην αγορά εμπορίας πετρελαιοειδών δραστηριοποιούνται 21 εταιρείες, τα μερίδια των οποίων, εκτός της εταιρείας ΜΕΝΤΟΙL Α.Ε (ΜΕΝΤΙΤΕΡΑΝΕΑΝ ΟΙΛ), για την περίοδο 1992-1999, εμφανίζονται στον κατωτέρω πίνακα 3:

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	**1992**	**1993**	**1994**	**1995**	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**
ΑΡΓΩ	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2
AVIN	6,2	6,1	6,3	6,4	5,9	5,3	5,6	6,8
BP-MOBIL	----	----	----	----	----	24,7	23,5	22,3
BP	17,1	15,8	16	15,8	14,8	----	----	----
MOBIL	14	13	12,3	12,1	11,2	----	----	----
DRACOIL	2,4	2,8	2,7	2,6	2,2	2	2	2,4
EKO-ELDA	14,7	15,8	15,8	17	17,1	17,6	17,6	17,2
ELINOIL	4,5	4,4	4,6	4,7	4,3	4,2	4,2	4,4
ELPETROL	----	----	----	0,9	0,9	1	2,2	3,6

ETEKA	----	----	----	---	1,3	2,1	2,3	2,6
EVROIL	2,8	2,8	3,2	2,9	2,6	2,7	1,9	0,2
JET OIL	4,3	5,5	5,2	5,4	6,1	6,6	6,6	7,4
KAOIL	----	----	----	----	----	0,7	1,3	1,5
KMOIL	1,3	1,6	1,3	1,6	1,6	1,1	1,2	1,3
ΜΑΜΙΔΑΚΗ	6,4	6,2	6	5,3	5,4	5,3	5,1	4,3
ΡΕΒΟΙΛ	----	0,1	0,9	0,7	1,5	1,9	2	2,1
RODOIL	2,1	2,1	0,1	0,0	1,2	0,5	0,1	0,0
SANOIL	----	----	----	----	0,7	0,8	1,1	1,4
SHELL	14,2	13,1	13,5	13,2	12,6	12,9	12,8	12,5
TEXACO	7,4	7	7	6,5	6,3	6,6	6,4	6,3
SILKOIL	0,2	1,3	2,4	2,4	2,1	2,1	2,6	2,6
CYCLON	2	2,2	2,3	2,3	2,1	1,7	1,4	0,9

Ειδικότερα, τα μερίδια αγοράς των μεγαλυτέρων εταιρειών εμπορίας, ανά προϊόν για το έτος 2000 είχαν ως εξής:

	ΑΜΟΛΥΒΔΗ	ΣΟΥΠΕΡ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΚΙΝΗΣΗΣ	ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ
BP	25,9%	25,3%	22,4%	21,5%
SHELL	13,5%	13,4%	13,4%	10,5%
ΕΚΟ ΕΛΔΑ	18%	17,9%	22,4%	14,2%
AVIN OIL	4,1%	5,2%	6,6%	11%
TEXACO	6%	6,3%	6,5%	4,7%
ΛΟΙΠΟΙ	32%	30,8%	27,8%	36,5%

IV. 1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 703/77 όπως ισχύει, απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, της δεσπόζουσας θέσης τους, στο σύνολο ή σε μέρος της αγοράς της χώρας, η οποία οριοθετείται: α) ως προς τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες (σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών) και β) γεωγραφικώς (σχετική γεωγραφική αγορά).

2. Η σχετική αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών είναι αυτή που περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που θεωρούνται ομοειδή και εναλλάξιμα από τη σκοπιά της ζήτησης ή της προσφοράς λόγω των ιδιοτήτων, της τιμής τους και της χρήσης για την οποία προορίζονται (βλ. ανάλογα και σε κοινοτικό επίπεδο Ανακοίνωση Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, 97/C 372/03, κεφ. II, παρ.7, Επ.Εφ.Ευρ.Κοιν.C 372/5, 9.12.1997). Όπως έχει γίνει δεκτό με την υπ'αριθμ. 5/III/2001 γνωμοδότηση της Επιτροπής, σύμφωνα με το ν. 1571/1985, ο κλάδος των πετρελαιοειδών περιλαμβάνει τρεις επί μέρους αγορές, οι οποίες ταυτόχρονα οριοθετούνται σε σχετικές αγορές αντίστοιχα, ήτοι: α) διύλισης πετρελαιοειδών, στην οποία δραστηριοποιούνται τρεις εταιρείες που διαθέτουν διυλιστήρια, τα ΕΛΠΕ, η ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ΕΛΛΑΣ ΑΕ και η ΠΕΤΡΟ-

ΛΑ ΕΛΛΑΣ ΑΕ, β) εμπορίας πετρελαιοειδών, στην οποία δραστηριοποιούνται είκοσι μία εταιρείες εμπορίας και γ) διανομής πετρελαιοειδών, στην οποία δραστηριοποιούνται τα πρατήρια καυσίμων. Στην υπό κρίση υπόθεση, τα ΕΛΠΕ δραστηριοποιούνται στην αγορά διύλισης προϊόντων πετρελαίου εν γένει. Με δεδομένο ότι οι πελάτες των ΕΛΠΕ είναι οι εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών και ότι η εμπορική πολιτική των εκπτώσεων αφορούσε τις βενζίνες εν γένει καθώς και το πετρέλαιο κίνησης, η Επιτροπή κρίνει ότι σχετικές αγορές είναι, αφενός, η αγορά βενζινών και αφετέρου, η αγορά πετρελαίου κίνησης.

Η σχετική γεωγραφική αγορά ταυτίζεται με την περιοχή, μέσα στα όρια της οποίας δραστηριοποιούνται και ανταγωνίζονται οι επιχειρήσεις ως πωλητές ή αγοραστές των σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών, υπό επαρκώς ομοιογενείς συνθήκες ανταγωνισμού (βλ. Ανακοίνωση Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, 97/C 372/03, κεφ. II, παρ. 28-31, Επ.Εφ.Ευρ.Κοιν.C 372/5, 9.12.1997).

Από τη διατύπωση και το σκοπό του Ν.703/77, όπως ισχύει, γίνεται δεκτό ότι κατ' αρχήν σημασία έχει μόνο η εσωτερική αγορά (εθνική) αγορά (βλ. ιδίως άρθρα 2 εδ. α και 4γ παρ. 1 του Ν. 703/77, Κοτσίρης Δίκαιο Ανταγωνισμού, 2000, σελ. 513, Σουφλερός, σε συλ. έργο υπό την επιμέλεια Σχινά, Προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού, 1992, σελ. 206). Τυχόν δυνατότητες επιχειρήσεων εγκατεστημένων εκτός Ελλάδος να απευθύνονται και σε καταναλωτές εντός της ελληνικής επικράτειας λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση της ύπαρξης πραγματικού ή δυνητικού ανταγωνισμού στην εθνική αγορά (βλ. και άρθρο 4γ παρ. 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, ΕΑ 183/III/2001), χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι επεκτείνεται η σχετική γεωγραφική αγορά πέρα από τα όρια της ελληνικής επικράτειας. Για τους λόγους αυτούς, ο ισχυρισμός των ΕΛΠΕ ότι στη συγκεκριμένη περίπτωση η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει και τρίτες χώρες, ενδεικτικά Ιταλία, Βουλγαρία, Τουρκία και Αίγυπτο, απορρίπτεται. Επί πλέον, δεν αποδείχθηκε ότι πράγματι έχουν γίνει στην Ελλάδα εισαγωγές βενζίνης και πετρελαίου κίνησης από αυτές τις χώρες, ενώ αντίθετα, από την έρευνα που διεξήχθη και στην οποία βασίστηκε η υπ' αριθμ. 603/21.2.2001 Έκθεση Ελέγχου της Επιτροπής, προέκυψε ότι οι εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών προτιμούν τις αγορές από τα εγχώρια διυλιστήρια και όχι τις εισαγωγές, εξαιτίας των εμπορικών όρων της εγχώριας παραγωγής, οι οποίοι είναι ευνοϊκότεροι του εξωτερικού και της απροθυμίας ανάληψης επιχειρηματικού κινδύνου από τις εν λόγω εταιρείες.

3. Περαιτέρω, όπως γίνεται δεκτό, η δεσπόζουσα θέση προϋποθέτει, κατ'αρχήν, ένα σημαντικό μερίδιο αγοράς και επιπρόσθετα η επιχείρηση να έχει την πραγματική δυνατότητα μονομερούς επηρεασμού των όρων της αγοράς, αυτό δηλαδή που ή νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχει διατυπώσει ως: «δυνατότητα παρεμπόδισης ενός αποτελεσματικού ανταγωνισμού» (ΕΑ 17/1984, 18/1984, 82/1989 και σε κοινοτικό επίπεδο, αποφάσεις ΔΕΚ στην υπόθεση 85/76 Hoffmann- La Roche, Συλλ. Νομολ. 1979, 461 και στην υπόθεση 27/76 United Brands, Συλλ. Νομολ. 1978, 207). Βασικό προσδιοριστικό στοιχείο της δεσπόζουσας θέσης είναι η δυνατότητα που έχει μία επιχείρηση να διαμορφώνει, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητη επιχειρηματική συμπεριφορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και τους καταναλωτές (Λιακόπουλος, Βιομηχανική Ιδιοκτησία 5η έκδοση, 2000, σελ. 548-549, Bellamy & Child, Common Market Law of Competition, 2001, παρ. 9-008). Το μερίδιο αγοράς ενδέχεται, εξαιρετικά, να αποτελεί καθεαυτό απόδειξη δεσπόζουσας θέσης, όταν είναι ιδιαιτέρως υψηλό και διατηρείται για μεγάλο χρονικό διάστημα (ΕΑ 207/III/2002). Στην περίπτωση, όμως, όπου το μερίδιο είναι μεν σημαντικό, όχι όμως ιδιαιτέρως υψηλό, για να αποδειχθεί η δεσπόζουσα θέση, πρέπει να εξετάζονται επί πλέον παράγοντες, που πρέπει να συντρέχουν, όπως: α) εάν υπάρχουν άλλοι ανταγωνιστές στην ίδια σχετική αγορά, με τον ίδιο βαθμό καθετοποίησης και το μερίδιο αγοράς που κατέχουν (ΕΑ 28/1984 και 30/1985), β) το εύρος του φάσματος προϊόντων που προσφέρουν οι ανταγωνιστές, γ) η δυνατότητα πρόσβασης, αλλά και επιβίωσης νέων ανταγωνιστών στη σχετική αγορά, λαμβάνοντας υπ' όψη τα δίκτυα διανομής αυτών, δ) το κόστος μεταφοράς και το κατά πόσο αυτό μπορεί να περιορίσει τις πωλήσεις των ανταγωνιστών και να αποκλείσει εκ των προτέρων το δυνητικό ανταγωνισμό, ε) η οικονομική δύναμη και η τεχνολογική υπεροχή της εταιρείας και στ) ο βαθμός εξάρτησης από πελάτες και προμηθευτές (ΕΑ 64/1988, 59/1987, 207/III/2002, ΔΕΚ United Brands, Hoffmann La Roche, όπ. ανωτ.).

Από τα στοιχεία του φακέλου αποδείχθηκε ότι τα μερίδια αγοράς των ΕΛΠΕ τα έτη 1999, 2000, 2001 και 2002 για την αγορά των βενζινών και του πετρελαίου κίνησης κυμάνθηκαν ως εξής: Το έτος 1999 ανέρχονταν σε 52,76% και 48,36% αντίστοιχα, το έτος 2000 σε 56,62% και 49,13%, το έτος 2001 σε 58,65% και 55,45% αντίστοιχα και το έτος 2002 σε 52% και 46,41%. Την ίδια περίοδο τα μερίδια αγοράς των ανταγωνιστών κυμάνθηκαν ως εξής: Η ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ το έτος 1999 κατείχε ποσοστό 28,90% της αγοράς βενζινών και ποσοστό 25,60% της αγοράς του πετρελαίου κίνησης, το έτος 2000 τα αντίστοιχα ποσοστά ανήλθαν σε 27,13% και 23% αντίστοιχα, το έτος 2001 σε 22,95% και 15,74% και το έτος 2002 σε 31,13% και 21,33%. Τέλος, η ΠΕΤΡΟΛΑ το έτος 1999 κατείχε ποσοστό 18,32% της αγοράς βενζινών και ποσοστό 26% της αγοράς του πετρελαίου κίνησης, το έτος 2000 τα αντίστοιχα ποσοστά ανήλθαν σε 16,24% και 27,84% αντίστοιχα, το έτος 2001 σε 18,39% και 28,79% και το έτος 2002 σε 16,91% και 32,24%. Από τη σύγκριση των ανωτέρω μεριδίων προκύπτει, αφενός, ότι το μερίδιο των ΕΛΠΕ μειώθηκε σημαντικά το έτος 2002 έναντι των παρελθόντων ετών, ενώ τα μερίδια αγοράς των ανταγωνιστών παρέμειναν σχεδόν σταθερά όλη την περίοδο 1999-2001 και αυξήθηκαν το 2002 και αφετέρου, ότι υπάρχει ισχυρός βαθμός συγκέντρωσης στις υπό κρίση αγορές. Παράλληλα και οι τρεις εταιρείες που δραστηριοποιούνται στις σχετικές αγορές αποδεικνύεται ότι διαθέτουν μεγάλη οικονομική δύναμη. Συγκεκριμένα, εκτός από τα ΕΛΠΕ, η ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ ελέγχεται από τους Ομίλους Βαρδινογιάννη και SAUDI ARAMCO, που

είναι η μεγαλύτερη πετρελαιοπαραγωγική εταιρεία στον κόσμο και η οποία έχει αναλάβει την αποκλειστική προμήθειά της σε αργό πετρέλαιο (η εν λόγω συμφωνία έχει τύχει απαλλαγής με βάση το άρθρο 1 παρ. 3 του Ν. 703/1977, ΕΑ 25/1996) και η ΠΕΤΡΟΛΑ ανήκει στον επιχειρηματικό όμιλο Λάτση. Επίσης, τα κέρδη της ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ παρουσιάζουν ανοδική πορεία κατά την ίδια περίοδο. Περαιτέρω, από τα στοιχεία του φακέλου δεν προέκυψε η τεχνολογική υπεροχή των ΕΛΠΕ έναντι της ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ και της ΠΕΤΡΟΛΑ, δεδομένου ότι τα διυλιστήρια μπορούν να αξιολογηθούν με περισσότερα του ενός κριτήρια, όπως πολυπλοκότητας, περιθωρίου διύλισης, αποδόσεως προϊόντων, δυναμικότητας αποθηκευτικών εγκαταστάσεων και δεν αποδείχθηκε το συγκριτικό πλεονέκτημα των ΕΛΠΕ με βάση τα κριτήρια αυτά. Επί πλέον, αποδείχθηκε ότι στην αγορά μεγάλων πελατών, αν και αφορά κυρίως στο μαζούτ και όχι τις σχετικές αγορές της υπό κρίση υπόθεσης, δραστηριοποιούνται και οι ανταγωνιστές των ΕΛΠΕ. Εκτός αυτού, οι εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών αποτελούν, σε ορισμένες περιπτώσεις, πολύ ισχυρές επιχειρήσεις, με μεγάλη ισχύ, όπως ενδεικτικά η BP, SHELL/ASTRON κλπ., με συνέπεια να είναι πρακτικά αδύνατη από πλευράς των εταιρειών διύλισης η εφαρμογή εμπορικής πολιτικής που δεν θα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες και τα συμφέροντά τους. Από τα στοιχεία του φακέλου αποδείχθηκε μάλιστα ότι εταιρείες με μικρά σχετικώς μερίδια αγοράς, όπως η ΑΡΓΩ Α.Ε., η SILK OIL και η SUN OIL Α.Ε., δεν υπέγραψαν τις τροποποιημένες συμβάσεις με τα ΕΛΠΕ. Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι οι ανταγωνιστές των ΕΛΠΕ διαθέτουν και αυτοί ανεπτυγμένα δίκτυα διανομής των προϊόντων τους, των οποίων (προϊόντων) το φάσμα είναι εξίσου ευρύ, αν όχι ευρύτερο, αυτών που διαθέτουν τα ΕΛΠΕ. Περαιτέρω, δεν αποκλείεται ο δυνητικός ανταγωνισμός, δεδομένου ότι οι υφιστάμενες εισαγωγές ανέρχονται στο 10% περίπου της εγχώριας κατανάλωσης πετρελαίου. Ενόψει όλων των ανωτέρω, η Επιτροπή αποφαίνεται ότι τα ΕΛΠΕ στην υπό κρίση υπόθεση δεν αποδείχθηκε ότι είχαν τη δυνατότητα να διαμορφώνουν, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητη επιχειρηματική συμπεριφορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές τους, τους πελάτες, τους προμηθευτές και τους καταναλωτές και ως εκ τούτου δεν αποδείχθηκε ότι τα ΕΛΠΕ κατείχαν δεσπόζουσα θέση στις υπό κρίση σχετικές αγορές κατά την εξεταζόμενη χρονική περίοδο. Συνεπώς, οι επίδικες εκπτώσεις πίστεως ή εκπτώσεις τακτικού πελάτη (fidelity rebates), μολονότι κατ' αρχήν πρόσφορες να οδηγήσουν σε περιοριστικά αποτελέσματα για τον ανταγωνισμό, δεν στοιχειοθετούν παράβαση της απαγόρευσης του άρθρου 2 του Ν. 703/1977.

4. Παράλληλα, οι συμβάσεις που περιέχουν ρήτρες εκπτώσεων πίστεως, εφόσον έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με συμβάσεις αποκλειστικότητας, συνιστούν κατ' αρχήν παράβαση του άρθρου 1 του Ν. 703/1977, δεδομένου ότι έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρακώλυση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού.

Από τα στοιχεία του φακέλου αποδείχθηκε ότι οι υπό κρίση συμβάσεις που συνήψαν τα ΕΛΠΕ με εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών προέβλεπαν ελάχιστα ποσοστά κατανάλωσης μεταξύ 60% έως 80% για βενζίνες και 50% έως 75% για πετρέλαιο κίνησης. Περαιτέρω, προέκυψε ότι οι χορηγηθείσες εκπτώσεις ανέρχονταν σε 1, 1,5 και 2 USD ανά μετρικό τόνο, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε περίπου 0,3-0,6% της αρχικής αξίας των πωλούμενων προϊόντων. Επί συνολικής αξίας πωλήσεων βενζινών των ΕΛΠΕ για το έτος 2000 ποσού ευρώ 481.597.428 η αξία των χορηγηθεισών εκπτώσεων ανήλθε στο ποσό των ευρώ 370.026, δηλαδή σε ποσοστό 0,076% του τζίρου των ΕΛΠΕ. Με τα δεδομένα αυτά συνάγεται το συμπέρασμα ότι, αφενός, οι επίδικες εκπτώσεις δεν λειτούργησαν ως συμβάσεις αποκλειστικής προμήθειας, αφετέρου, δεν ήταν ικανές να επηρεάσουν τη δομή της αγοράς. Αυτό επιβεβαιώνεται και από την αντίδραση των εταιρειών εμπορίας πετρελαιοειδών στην εφαρμοσθείσα πολιτική των ΕΛΠΕ, εκ των οποίων εκείνες που κατείχαν σημαντικά μερίδια αγοράς, αν και αρνήθηκαν να υπογράψουν τις τροποποιήσεις των συμβάσεων, κατά την περίοδο 1999-2002, σε ορισμένες περιπτώσεις, αύξησαν τις ποσότητες που προμηθεύονταν από τα ΕΛΠΕ, ενώ αντίθετα, εταιρείες εμπορίας που είχαν αποδεχθεί τις τροποποιήσεις μείωσαν τα ποσοστά καταναλώσεων στο ίδιο διάστημα. Ενόψει των ανωτέρω, η Επιτροπή κρίνει ότι οι υπό κρίση συμφωνίες εκπτώσεων δεν εμπίπτουν στο άρθρο 1 του Ν. 703/1977 διότι δεν απετέλεσαν συμβάσεις αποκλειστικότητας, πράγμα το οποίο, ακόμη και εάν συνέβαινε, δεν ήταν ικανό να επενεργήσει ουσιωδώς στις σχετικές αγορές και δεν επέφερε αισθητό περιορισμό του ανταγωνισμού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των άρθρων 1 και 2 του Ν. 703/1977.

Η απόφαση εκδόθηκε την 30η Ιουνίου 2003.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΗΛΙΑΣ ΣΟΥΦΛΕΡΟΣ	ΣΩΤΗΡΙΑ ΠΑΝΙΕΡΑ

Απόφαση 8/ΙΙΙ/2003 (2)

Σύνταξη γνωμοδοτήσεως εκ μέρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 8ε παρ. 1 Ν. 703/1977, κατόπιν αιτήματος της εδρεύουσας στην Αθήνα Ομοσπονδίας με την επωνυμία «Ενιαία Ομοσπονδία Βιοτεχνών Επισκευαστών Μηχανημάτων-Μοτοσυκλετών», σε σχέση με την εγγύηση που παρέχουν οι αυτοκινητοβιομηχανίες στους τελικούς καταναλωτές περί καλής λειτουργίας του αυτοκινήτου για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 521 των Γραφείων της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού στο κτίριο της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης

την 15η Απριλίου 2003, ημέρα Τετάρτη και ώρα 15:00 με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος.

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης,

Θεόδωρος Δεληγιαννάκης,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Αλεξάνδρα Μικρουλέα, κωλυομένου του τακτικού Λεωνίδα Νικολούζου,

Ιωάννης Κατσουλάκος,

Χαρίσιος Ταγαράς και

Νικόλαος Βέττας

Γραμματέας: Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά Τακτικά και Αναπληρωματικά Μέλη, καίτοι προσκληθέντα απουσίασαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της συνεδριάσεως ήταν η σύνταξη γνωμοδοτήσεως εκ μέρους της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με το άρθρο 8ε παρ. 1 Ν. 703/1977, κατόπιν αιτήματος της εδρεύουσας στην Αθήνα Ομοσπονδίας με την επωνυμία «Ενιαία Ομοσπονδία Βιοτεχνών Επισκευαστών Μηχανημάτων-Μοτοσυκλετών», σε σχέση με την εγγύηση που παρέχουν οι αυτοκινητοβιομηχανίες στους τελικούς καταναλωτές περί καλής λειτουργίας του αυτοκινήτου για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Στην αρχή της συνεδριάσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας και κατέληξε στα εξής: «Με βάση τα όσα αναφέρονται στην σκεπτικό της εισήγησης, η Γραμματεία εκτιμά ότι ο όρος, περί εξάρτησης της εγγύησης από την υποχρέωση επισκευής και συντηρήσεως του υπό εγγύηση αυτοκινήτου αποκλειστικά από τα εξουσιοδοτημένα συνεργεία της κατασκευάστριας εταιρίας με τη χρήση μόνο γνησίων ανταλλακτικών, είναι άκυρος. Για το λόγο αυτό προτείνεται η τροποποίησή του κατά τρόπο ώστε να προκύπτει σαφώς ότι στην περίπτωση που ο καταναλωτής έχει αναθέσει εργασίες επισκευής ή συντήρησης του αυτοκινήτου του σε ανεξάρτητο επισκευαστή κατά τη διάρκεια ισχύος της εγγύησης του κατασκευαστή, ο κατασκευαστής δεν δικαιούται να αρνηθεί την εγγύηση εκτός εάν αποδείξει ότι η εκτελεσθείσα εργασία από τον ανεξάρτητο επισκευαστή υπήρξε ελαττωματική».

Η συζήτηση διεκόπη και συνεχίστηκε στη συνεδρίαση της 26ης Ιουνίου 2003, ημέρα Πέμπτη και ώρα 12:00, στην ίδια ως άνω αίθουσα 521 των Γραφείων της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, με συμμετοχή των μελών της αρχικής σύνθεσης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού (στο εξής ΕΑ), αφού έλαβε υπ' όψη την Αίτηση της Ενιαίας Ομοσπονδίας Βιοτεχνών Επισκευαστών Μηχανημάτων-Μοτοσυκλετών (στο εξής η Ομοσπονδία), την Εισήγηση της Γραμματείας και όλα τα στοιχεία του φακέλου,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Α. 1. Κατά το άρθρο 8ε («Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού») του Ν.703/77, όπως ισχύει, «Η Επιτροπή Ανταγωνισμού παρέχει τη γνώμη της για θέματα ανταγωνισμού με δική της πρωτοβουλία προς τον Υπουργό Ανάπτυξης και οποιονδήποτε άλλο κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό, και αν της ζητηθεί προς τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας τον Υπουργό Ανάπτυξης, ενώσεις επιμελητηρίων, ενώσεις βιομηχανικών και εμπορικών συλλόγων».

Σύμφωνα με την διάταξη αυτή η ΕΑ γνωμοδοτεί για θέματα ανταγωνισμού είτε αυτεπαγγέλτως (προς τον Υπουργό Ανάπτυξης ή άλλον αρμόδιο Υπουργό) είτε μετά από αίτηση μεταξύ των άλλων και ενώσεων συλλόγων της βιομηχανίας και του εμπορίου. Στην τελευταία αυτή περίπτωση είναι προφανές ότι ο νομοθέτης εξεφράσθη στενότερα του δέοντος και δεν ήθελε να εξαιρέσει τις ενώσεις συλλόγων της βιοτεχνίας, οι οποίες κατέχουν στο πλαίσιο της λειτουργίας της εθνικής οικονομίας και του διαλόγου των παραγωγικών τάξεων, αλλά και γενικότερα όλων των κοινωνικών εταίρων, με την πολιτεία θέση αντίστοιχη προς εκείνη των ενώσεων της βιομηχανίας και του εμπορίου. Επομένως και ενώσεις τέτοιων συλλόγων νομιμοποιούνται να υποβάλουν προς την ΕΑ αίτημα για έκδοση γνωμοδοτήσεως εκ μέρους της.

2. Η Ομοσπονδία αποτελεί, σύμφωνα με το προσκομισθέν Καταστατικό της (αριθμ. πρωτ. Γραμματείας ΕΑ 1204/8.4.03), δευτεροβάθμια επαγγελματική οργάνωση με μέλη πρωτοβάθμιες επαγγελματικές οργανώσεις (ενώσεις και σωματεία) σε όλη την ελληνική επικράτεια, οι οποίες αποτελούνται από φυσικά πρόσωπα που ασκούν το επάγγελμα του βιοτέχνη-επισκευαστή αυτοκινήτων, μοτοσυκλετών, μοτοποδηλάτων και μηχανημάτων. Συνεπώς αποτελεί ένωση συλλόγων της βιοτεχνίας, και επομένως είναι παραδεκτό το αίτημά της να ζητήσει, επί τη βάσει του άρθρου 8ε Ν. 703/1977, την έκδοση γνωμοδοτήσεως εκ μέρους της ΕΑ.

3. Εξ άλλου, επειδή η προαναφερθείσα διάταξη δεν διακρίνει ανάμεσα σε θέματα ανταγωνισμού συνδεόμενα με το εθνικό δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού και τέτοια συνδεόμενα με το κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού, η ΕΑ έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει και για τα τελευταία. Τούτο ισχύει πολλώ μάλλον αν ληφθεί υπ' όψη ότι το κοινοτικό δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού, πρωτογενές και παράγωγο, αποτελεί, λόγω της φύσεώς του ως δικαίου αμέσου εφαρμογής, τμήμα της εσωτερικής εννόμου τάξεως.

Β. 1. Με την από 3.6.2002 (αριθμ. πρωτ. Γραμματείας ΕΑ 2038/25.6.02) αίτησή της, η Ομοσπονδία ζήτησε από την ΕΑ, σύμφωνα με το άρθρο 8ε παρ.1 του ν.703/77, όπως ισχύει, να γνωμοδοτήσει περί της ακυρότητας του όρου, ο οποίος περιλαμβάνεται στις συμβάσεις πωλήσεως καινουργών αυτοκινήτων, και σύμφωνα με τον οποίο « για να διατηρηθεί η εγγύηση που χορηγείται από την πωλήτρια, θα πρέπει όλες οι εργασίες επισκευής και συντηρήσεως του υπό εγγύηση αυτοκινήτου να γίνονται αποκλειστικά από τα εξουσιοδοτημένα συνεργεία της και να χρησιμοποιούνται μόνο τα γνήσια ανταλλακτικά της».

Για την θεμελίωση του αιτήματός η αιτούσα Ομοσπονδία επικαλείται τις διατάξεις του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπ' αριθμ. 1475/95 (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 1995, L 145/25).

2. Ο Κανονισμός αυτός υπήρξε πράγματι το κοινοτικό νομοθέτημα, το οποίο ρύθμιζε τα της διανομής, πωλήσε-

ως και εξυπηρετήσεως μετά την πώληση αυτοκινήτων οχημάτων κατά τον χρόνο υποβολής της αιτήσεως. Ίσχυσε από 1ης Ιουλίου 1995 μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 2002 (άρθρο 13). Λίγο πριν από την εκπνοή ισχύος του η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε (στις 31.7.2002) τον διάδοχο Κανονισμό 1400/2002 «για την εφαρμογή του άρθρου 81 παρ.3 της συνθήκης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας» (Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 2002 L 203/30), ο οποίος έχει ισχύ από 1η Οκτωβρίου 2002 έως 31 Μαΐου 2010 (άρθρο 12). Συνεπώς η νομιμότητα του προαναφερθέντος όρου θα εξετασθεί με βάση το σήμερα ισχύον κοινοτικό δίκαιο.

Γ. 1. Οι εταιρείες πωλήσεως καινουργών αυτοκινήτων οχημάτων (στο εξής αυτοκινήτων), οι οποίες είναι στην Ελλάδα οι επίσημοι έμποροι των κατασκευαστών, παρέχουν στους αγοραστές αυτοκινήτων διάφορες εγγυήσεις, οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι η λεγόμενη «βασική εγγύηση» ή «εγγύηση καλής λειτουργίας», η «εγγύηση χρώματος», η «εγγύηση σκουριάς», η «εγγύηση ελαστικών», η «εγγύηση μπαταρίας», η «εγγύηση για δωρεάν ρυμούλκηση» και η «εγγύηση δωρεάν σέρβις για τα πρώτα 1000-1500 χλμ». Κοινό όλων αυτών των εγγυήσεων είναι η δωρεάν παροχή υπηρεσιών ή ανά περίπτωση και υλικών, για ορισμένο χρονικό διάστημα από την ημέρα παραδόσεως του καινουργούς αυτοκινήτου στον πελάτη (π.χ ένα έτος, δύο έτη κλπ). Το κόστος των εργασιών ή υλικών αυτών φέρουν τελικώς όμως οι κατασκευαστές, τους οποίους οι επίσημοι έμποροι χρεώνουν εσωτερικώς.

Η αίτηση της Ομοσπονδίας δεν περιέχει τις διακρίσεις αυτές, πλην όμως είναι προφανές ότι αναφέρεται μόνο στην λεγόμενη «βασική εγγύηση» ή «εγγύηση καλής λειτουργίας».

2. Με αυτήν οι επίσημοι έμποροι εγγυώνται την δωρεάν αντικατάσταση ή επισκευή παντός μέρους του αυτοκινήτου, το οποίο θα παρουσιάσει εντός του εγγυομένου χρονικού διαστήματος βλάβη (ελάττωμα). Όλες οι εταιρείες εξαιρούν από την εγγύηση αυτή ορισμένες κατηγορίες μερών ή εξαρτημάτων, όπως π.χ. τα ελαστικά, τις μπαταρίες (για τα δύο αυτά μέρη υπάρχει σχεδόν πάντοτε εγγύηση του επίσημου εμπόρου του αντίστοιχου κατασκευαστή), τα ανταλλακτικά που αντικαθίστανται κατά την διάρκεια κανονικής συντηρήσεως (λάδια, βαλβολίνες, μπουζί, φίλτρα κλπ), ανταλλακτικά που φθείρονται με την φυσιολογική χρήση του αυτοκινήτου (υλικά τριβής, μάκτρα υαλοκαθαριστήρων, λυχνίες κλπ), μέρη που τροποποιήθηκαν και δεν πληρούν τις προδιαγραφές του κατασκευαστή, τα ειδικά εξαρτήματα και αξεσουάρ που δεν τοποθετήθηκαν από τον κατασκευαστή, ζημία που απορρέει από κακή χρήση του αυτοκινήτου (π.χ. συμμετοχή σε αγώνες) κ.ά.

Την βασική εγγύηση παρέχουν οι επίσημοι έμποροι αυτοκινήτων υπό δύο όρους: οι αγοραστές του αυτοκινήτου οφείλουν να χρησιμοποιούν αποκλειστικώς γνήσια ανταλλακτικά και οι εργασίες να γίνονται αποκλειστικώς σε εξουσιοδοτημένα συνεργεία.

Η έννομη συνέπεια της παραβάσεως των όρων αυτών σε άλλες μεν συμβάσεις ορίζεται ρητώς, σε άλλες δε όχι. Έγκειται δε στο ότι ο επίσημος έμπορος (και κατ' επέκταση ο κατασκευαστής του αυτοκινήτου) δικαιούται αυτομάτως να αρνηθεί την δωρεάν επισκευή ή αντικατάσταση ελαττωματικού (βλαβέντος) μέρους του αυτοκινήτου άνευ άλλου τινός, δηλ. χωρίς περαιτέρω διακρίσεις.

Η Ομοσπονδία ζητεί να γνωμοδοτήσει η ΕΑ ότι οι όροι αυτοί είναι άκυροι.

Δ. Ως προς το αίτημα αυτό πρέπει να παρατηρηθούν τα εξής:

1. Ο Κανονισμός 1400/2002 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής διαπνέεται, μεταξύ των άλλων, από την φιλοσοφία του ανταγωνισμού μεταξύ εξουσιοδοτημένων και ανεξάρτητων επισκευαστών, καθώς και από τον ανταγωνισμό μεταξύ γνησίων ανταλλακτικών και ανταλλακτικών εφάμιλλης ποιότητας. Η φιλοσοφία αυτή βρίσκει την έκφρασή της σε σειρά διατάξεων, οι οποίες συχνότατα ρυθμίζουν ταυτόχρονα τα δύο θέματα. Οι ορισμοί του Κανονισμού σχετικά με τα υπό κρίση ζητήματα είναι οι εξής:

2. Ο εξουσιοδοτημένος επισκευαστής ορίζεται από τον Κανονισμό «ο πάροχος υπηρεσιών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων οχημάτων εντός του συστήματος διανομής που έχει συσταθεί από τον προμηθευτή των αυτοκινήτων οχημάτων» (άρθρο 1, παράγρ. 1, στοιχ. ιβ).

Ως ανεξάρτητος επισκευαστής ορίζεται «ο πάροχος υπηρεσιών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων οχημάτων, ο οποίος δεν συμμετέχει στο σύστημα διανομής που έχει συσταθεί από τον προμηθευτή των αυτοκινήτων οχημάτων, για τα οποία παρέχει υπηρεσίες επισκευής ή συντήρησης» (άρθρο 1, παράγρ. 1, στοιχ. ιγ, εδάφ. α΄).

Ως ανταλλακτικά ορίζονται «τα αγαθά που προορίζονται να τοποθετηθούν ή να συναρμολογηθούν σε αυτοκίνητο όχημα για να αντικαταστήσουν συστατικά μέρη του αυτοκινήτου, περιλαμβανομένων των αναγκαίων για την λειτουργία του αυτοκινήτου λιπαντικών, με την εξαίρεση των καυσίμων» (άρθρο 1, παράγρ. 1, στοιχ. ιθ).

Ως γνήσια ανταλλακτικά ορίζονται «τα ανταλλακτικά της ίδιας ποιότητας με τα συστατικά που χρησιμοποιούνται για την συναρμολόγηση του αυτοκινήτου οχήματος και τα οποία παράγονται με τις τυποποιημένες προδιαγραφές και διαδικασίες που καθορίζει ο κατασκευαστής του αυτοκινήτου οχήματος για την παραγωγή συστατικών μερών ή ανταλλακτικών για το οικείο αυτοκίνητο. Περιλαμβάνουν τα ανταλλακτικά που κατασκευάζονται στην ίδια γραμμή παραγωγής με τα εν λόγω συστατικά. Εφ' όσον δεν αποδεικνύεται το αντίθετο, τεκμαίρεται ότι πρόκειται για γνήσια ανταλλακτικά, εάν ο κατασκευαστής των ανταλλακτικών πιστοποιεί ότι όλα τα μέρη είναι εφάμιλλης ποιότητας με τα συστατικά που χρησιμοποιήθηκαν με την συναρμολόγηση του οικείου αυτοκινήτου οχήματος και κατασκευάσθηκαν σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τα πρότυπα παραγωγής του κατασκευαστή του αυτοκινήτου οχήματος» (άρθρο 1, παράγρ. 1, στοιχ. κ).

Ως ανταλλακτικά εφάμιλλης ποιότητας ορίζονται «μόνο τα ανταλλακτικά που κατασκευάζονται από οποιαδήποτε επιχείρηση, η οποία μπορεί ανά πάσα στιγμή να πιστοποιήσει ότι τα ανταλλακτικά αυτά έχουν την ίδια ποιότητα με τα συστατικά μέρη που χρησιμοποιήθηκαν για την συναρμολόγηση των σχετικών αυτοκινήτων οχημάτων» (άρθρο 1, παράγρ. 1, στοιχ. κα).

3. Σχετικά λοιπόν με τον ανταγωνισμό μεταξύ εξουσιο-

δοτημένων και ανεξαρτήτων επισκευαστών, καθώς με τον ανταγωνισμό μεταξύ γνησίων ανταλλακτικών και ανταλλακτικών εφάμιλλης ποιότητας, ο Κανονισμός ορίζει π.χ. ότι δεν τυγχάνουν απαλλαγής οι συμφωνίες μεταξύ κατασκευαστών και επισήμων εμπόρων αυτοκινήτων («κάθετες συμφωνίες»), οι οποίες περιορίζουν την πώληση γνήσιων ανταλλακτικών ή ανταλλακτικών εφάμιλλης ποιότητας από μέλη του συστήματος διανομής σε ανεξάρτητους επισκευαστές, οι οποίοι τα χρησιμοποιούν για την παροχή υπηρεσιών επισκευής ή συντήρησης (άρθρο 4 παράγρ. 1 στοιχ. θ΄, βλ. και αιτιολογική σκέψη 19). Επίσης δεν τυγχάνουν απαλλαγής οι συμφωνίες, οι οποίες περιορίζουν την δυνατότητα των εξουσιοδοτημένων επισκευαστών στο σύστημα διανομής του κατασκευαστή, των ανεξάρτητων επισκευαστών ή τελικών χρηστών να προμηθεύονται ανταλλακτικά από τον κατασκευαστή τους ή από άλλο προμηθευτή που αυτοί επιλέγουν (άρθρο 4 παράγρ. 1 στοιχ. ι΄, βλ. και αιτιολογική σκέψη 23). Εξ άλλου, προκειμένου να δοθεί στους εξουσιοδοτημένους και ανεξάρτητους επισκευαστές και στους τελικούς χρήστες η δυνατότητα να γνωρίζουν ποιός είναι ο κατασκευαστής των συστατικών ή των ανταλλακτικών των αυτοκινήτων και να επιλέγουν μεταξύ ανταγωνιστικών ανταλλακτικών, η απαλλαγή που δίνει ο Κανονισμός δεν καλύπτει συμφωνίες, με τις οποίες ο κατασκευαστής αυτοκινήτων περιορίζει την δυνατότητα του κατασκευαστή συστατικών ή γνήσιων ανταλλακτικών να επιθέτει με ευδιάκριτο τρόπο το εμπορικό του σήμα ή το λογότυπό του επί των εν λόγω προϊόντων (άρθρο 4 παράγρ. 1 στοιχ. ιβ΄, βλ. και αιτιολογική σκέψη 24, εδάφιο α΄). Τέλος για να εξασφαλισθούν συνθήκες πραγματικού ανταγωνισμού στην αγορά υπηρεσιών επισκευής και συντήρησης και να εμποδιστεί ο αποκλεισμός των ανεξάρτητων επισκευαστών, οι κατασκευαστές αυτοκινήτων πρέπει να επιτρέπουν στους ενδιαφερόμενους ανεξάρτητους φορείς να έχουν πλήρη πρόσβαση σε όλες τις τεχνικές πληροφορίες, το διαγνωστικό και λοιπό εξοπλισμό, τα εργαλεία, περιλαμβανομένου κάθε χρήσιμου λογισμικού και την κατάρτιση που απαιτείται για την επισκευή και συντήρηση των αυτοκινήτων οχημάτων». (άρθρο 4 παράγρ. 2, βλ. και αιτιολογική σκέψη 26).

4. Ο κανόνας λοιπόν είναι ο ανταγωνισμός μεταξύ εξουσιοδοτημένων και ανεξαρτήτων επισκευαστών (συνεργείων), καθώς και ο ανταγωνισμός μεταξύ γνησίων ανταλλακτικών και ανταλλακτικών εφάμιλλης ποιότητας. Ερωτάται αν αυτό ισχύει και για το χρονικό διάστημα, το οποίο καλύπτεται από την εγγύηση.

α) Πρώτα απ' όλα πρέπει να λεχθεί ότι λόγω της γενικότητας, με την οποία είναι διατυπωμένο το αίτημα της Ομοσπονδίας, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αυτό συμπεριλαμβάνει και αίτημα να γνωμοδοτήσει η ΕΑ επί του ακολούθου ζητήματος: Εφ' όσον οι αγοραστές καινουργών αυτοκινήτων προτιμήσουν για κάποιο λόγο να απευθυνθούν κατά την διάρκεια της βασικής εγγυήσεως σε ανεξάρτητο επισκευαστή (συνεργείο) για την επισκευή ή αντικατάσταση ελαττωματικού μέρους του αυτοκινήτου τους, ο μεν ανεξάρτητος επισκευαστής θα προβεί σε δωρεάν επισκευή ή αντικατάσταση (όπως θα έκανε ένας εξουσιοδοτημένος επισκευαστής), ο δε κατασκευαστής υποχρεούται να καταβάλει την σχετική δαπάνη σ' αυτόν (όπως θα έκανε προς ένα εξουσιοδοτημένο επισκευαστή). Τέτοιο αίτημα, αν πράγματι έχει υποβληθεί, δεν έχει έρεισμα στον Κανονισμό (ούτε στις γενικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα).

β) Στην πράξη συμβαίνει μερικές φορές ο αγοραστής για δικούς του λόγους (π.χ. μεγάλη απόσταση από το επίσημο συνεργείο, ταχύτητα στην εξυπηρέτηση κλπ) πράγματι να καταφεύγει σε ανεξάρτητο επισκευαστή κατά την διάρκεια της εγγυήσεως, στον οποίο επισκευάζει έναντι αμοιβής συγκεκριμένο ελαττωματικό μέρος του αυτοκινήτου. Εδώ πράγματι τίθεται το ζήτημα, το οποίο εμπεριέχεται στο αίτημα της Ομοσπονδίας, κατά πόσον δηλ. νομιμοποιείται ο επίσημος έμπορος (διανομέας) ή το εξουσιοδοτημένο συνεργείο να αρνηθεί την δωρεάν παροχή υπηρεσιών για το ίδιο ή για άλλο πρόβλημα, με το επιχείρημα ότι ο αγοραστής προσέφυγε προηγουμένως στις υπηρεσίες ανεξάρτητου επισκευαστή για την αντικατάσταση ή επισκευή ελαττωματικού μέρους του αυτοκινήτου (με γνήσιο ανταλλακτικό ή ανταλλακτικό εφάμιλλης ποιότητας).

γ) Ενώ λοιπόν ο κανόνας που καθιερώνεται με τον Κανονισμό 1400/2002 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι, ως προελέχθη, ο ανταγωνισμός μεταξύ εξουσιοδοτημένων και ανεξαρτήτων επισκευαστών (συνεργείων), καθώς και ο ανταγωνισμός μεταξύ γνησίων ανταλλακτικών και ανταλλακτικών εφάμιλλης ποιότητας, ο ίδιος Κανονισμός προβλέπει εξαίρεση στην περίπτωση της βασικής εγγυήσεως. Συγκεκριμένα στο άρθρο 4 παράγρ. 1 στοιχείο ια) προβλέπεται ότι η απαλλαγή του Κανονισμού δεν εφαρμόζεται σε κάθετες συμφωνίες, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο «τον περιορισμό της δυνατότητας ενός διανομέα ή εξουσιοδοτημένου επισκευαστή να προμηθεύεται γνήσια ανταλλακτικά ή ανταλλακτικά εφάμιλλης ποιότητας από τρίτη επιχείρηση της επιλογής του και να τα χρησιμοποιεί για την επισκευή ή συντήρηση αυτοκινήτων οχημάτων, με την επιφύλαξη της δυνατότητας του προμηθευτή καινουργών αυτοκινήτων οχημάτων να απαιτεί την χρησιμοποίηση γνήσιων ανταλλακτικών που προμηθεύει ο ίδιος για τις επισκευές που πραγματοποιούνται υπό καθεστώς εγγύησης, τη δωρεάν εξυπηρέτηση και τις εργασίες σε περίπτωση ανάκλησης ελαττωματικών αυτοκινήτων οχημάτων».

Όταν δηλ. ο επίσημος έμπορος (διανομέας) που διατηρεί συνεργείο ή ο εξουσιοδοτημένος επισκευαστής προβαίνει σε επισκευές υπό καθεστώς εγγυήσεως ή σε δωρεάν εξυπηρέτηση (π.χ. στα πρώτα 1000-1500 χλμ) ή σε εργασίες συνδεόμενες με την ανάκληση ελαττωματικών αυτοκινήτων, ο προμηθευτής καινουργών αυτοκινήτων (κατασκευαστής ή γενικός εισαγωγέας) δικαιούται να περιλάβει ρήτρα στην κάθετη συμφωνία με τις προαναφερθείσες επιχειρήσεις, βάσει της οποίας επιβάλλεται σε αυτές η χρήση γνησίων ανταλλακτικών, τα οποία μάλιστα θα τα προμηθεύσει ο ίδιος. Είναι προφανές ότι η αυτή ρήτρα είναι νόμιμη όταν περιλαμβάνεται στην σύμβαση μεταξύ του πωλούντος το αυτοκίνητο επίσημου εμπόρου (διανομέα) και του αγοράζοντος αυτό τελικού καταναλωτή.

δ) Παρ' όλα αυτά η ως άνω εξαίρεση υπέρ των προμη-

θευτών καινουργών αυτοκινήτων δεν μπορεί να φθάσει μέχρι του σημείου να έχουν αυτοί το δικαίωμα να περιλάβουν στην σύμβαση με τους επίσημους εμπόρους ή τα εξουσιοδοτημένα συνεργεία ρήτρα, βάσει της οποίας οι τελευταίοι θα αρνούνται την εγγύηση στους αγοραστές, οι οποίοι προσέρχονται σ' αυτούς για την επισκευή ή αντικατάσταση ενός συγκεκριμένου ελαττωματικού μέρους του αυτοκινήτου τους, για τον λόγο ότι οι αγοραστές είχαν προηγουμένως προσφύγει (εννοείται έναντι αμοιβής) στις υπηρεσίες ανεξάρτητου επισκευαστή για την αντικατάσταση ή επισκευή άλλου ελαττωματικού μέρους του αυτοκινήτου (με γνήσιο ανταλλακτικό ή ανταλλακτικό εφάμιλλης ποιότητας). Τέτοια ρήτρα ή πρακτική είναι άκυρη. Τούτο δεν προβλέπεται από τον Κανονισμό ρητώς, συνάγεται όμως από το πνεύμα του και επί πλέον είναι και αποτέλεσμα της στο κοινοτικό δίκαιο ισχύουσας αρχής της αναλογικότητας.

ε) Όμως ως εξαίρεση της εξαιρέσεως, και επομένως ως επιστροφή στον κανόνα, πρέπει να θεωρηθεί η περίπτωση, κατά την οποία το δεύτερο πρόβλημα, για το οποίο ο αγοραστής προσήλθε στο συνεργείο του επίσημου εμπόρου (διανομέα) ή στο εξουσιοδοτημένο συνεργείο, δημιουργήθηκε ως αποτέλεσμα της επεμβάσεως του ανεξάρτητου επισκευαστή. Τότε η άρνηση του εξουσιοδοτημένου επισκευαστή να επισκευάσει την βλάβη δωρεάν, θα είναι δικαιολογημένη. Ως εκ περισσού διευκρινίζεται ότι η άρνηση θα αφορά το συγκεκριμένο πρόβλημα και δεν δύναται να επεκταθεί σε κάθε άλλη επισκευή, δηλ. επισκευή που δεν έχει προκληθεί από την (λανθασμένη) επέμβαση του ανεξάρτητου επισκευαστή στο όχημα.

Στο ίδιο αποτέλεσμα καταλήγει σημειωτέον και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αν και χωρίς εξειδικευμένη αιτιολογία στο Επεξηγηματικό Φυλλάδιο επί του Κανονισμού 1400/2002, (ερώτημα 37 και σχετική απάντηση): Η γενική υποχρέωση εκτέλεσης εργασιών συντήρησης ή επισκευής μόνο από το εξουσιοδοτημένο δίκτυο κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου θα στερούσε από τους καταναλωτές το δικαίωμα τους να επιλέξουν έναν ανεξάρτητο επισκευαστή για τις εργασίες αυτές και, ιδίως στην περίπτωση «διευρυμένης εγγύησης» (εγγύησης που υπερβαίνει τα συνήθη όρια του ενός ή δύο ετών της βασικής εγγύησης), θα εμπόδιζε τους ανεξάρτητους επισκευαστές να ανταγωνίζονται αποτελεσματικά το εξουσιοδοτημένο δίκτυο». Όμως η εγγύηση μπορεί να χαθεί εάν η εκτελεσθείσα εργασία είναι ελαττωματική

στ) Εννοείται τέλος ότι το βάρος της αποδείξεως ότι η συντελεσθείσα από τον ανεξάρτητο επισκευαστή εργασία ήταν ελαττωματική και προκάλεσε άλλο πρόβλημα στο αυτοκίνητο, φέρει, σύμφωνα με τους γενικούς δικονομικούς κανόνες του εθνικού δικαίου, στους οποίους ο Κανονισμός σιωπηρώς παραπέμπει, ο ισχυριζόμενος τούτο (προμηθευτής ή επίσημος έμπορος ή εξουσιοδοτημένο συνεργείο).

Η γνωμοδότηση εκδόθηκε την 30η Ιουνίου 2003.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος	Η Γραμματέας
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ	ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ - ΜΑΡΙΑ ΤΑΡΑΜΠΙΚΟΥ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 210 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr – e-mail: webmaster @ et.gr

Πληροφορίες Α.Ε. - Ε.Π.Ε. και λοιπών Φ.Ε.Κ.: 210 527 9000-4
Φωτοαντίγραφα παλαιών ΦΕΚ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΜΑΡΝΗ 8 - Τηλ. (210)8220885 - 8222924
Δωρεάν διάθεση τεύχους Προκηρύξεων ΑΣΕΠ αποκλειστικά από Μάρνη 8

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227	**(2310) 423 956**	**ΛΑΡΙΣΑ** - Διοικητήριο	**(2410) 597449**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Ευριπίδου 63	**(210) 413 5228**	**ΚΕΡΚΥΡΑ** - Σαμαρά 13	**(26610) 89 157**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327	**(2610) 638 109**		**(26610) 89 105**
	(2610) 638 110	**ΗΡΑΚΛΕΙΟ** - Πλ. Ελευθερίας 1	**(2810) 396 409**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο	**(26510) 87215**	**ΛΕΣΒΟΣ** - Αγ. Ειρήνης 10	**(22510) 37 181**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1	**(25310) 22 858**		**(22510) 37 187**

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:
- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 40 σελίδες 1 euro.
- Για τα ΦΕΚ από 40 σελίδες και πάνω η τιμή προσαυξάνεται κατά 0,05 euro για κάθε επιπλέον σελίδα.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	Περίοδος	EURO	Τεύχος	Περίοδος	EURO
Α.Ε. & Ε.Π.Ε.	Μηνιαίο	60	Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	Ετήσιο	75
Α΄ και Β΄	3μηνιαίο	75	Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.)	Ετήσιο	75
Α΄, Β΄ και Δ΄	3μηνιαίο	90	Δελτίο Εμπορικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	Ετήσιο	75
Α΄	Ετήσιο	180	Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου	Ετήσιο	75
Β΄	Ετήσιο	210	Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων	Ετήσιο	75
Γ	Ετήσιο	60			
Δ΄	Ετήσιο	150			
Παράρτημα	Ετήσιο	75			

Η τιμή πώλησης του Τεύχους Α.Ε. & Ε.Π.Ε. σε μορφή CD - rom για δημοσιεύματα μετά το 1994 καθορίζεται σε 30 euro ανά τεμάχιο, ύστερα από σχετική παραγγελία.
Η τιμή διάθεσης φωτοαντιγράφων ΦΕΚ 0,15 euro ανά σελίδα

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

	Σε έντυπη μορφή		Από το Internet	
Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ 3512	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531	Κ.Α.Ε. ΤΑΠΕΤ 3512
	euro	euro	euro	euro
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κτλ.)	205	10,25	176	8,80
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κτλ.)	293	14,65	205	10,25
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κτλ. Δημ. Υπαλλήλων)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κτλ.)	293	14,65	147	7,35
Αναπτυξιακών Πράξεων και Συμβάσεων (Τ.Α.Π.Σ.)	147	7,35	88	4,40
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κτλ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	59	2,95	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κτλ.)	30	1,50	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Δελτίο Εμπορικής και Βιομ/κής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	59	2,95	30	1,50
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	ΔΩΡΕΑΝ	-	ΔΩΡΕΑΝ	- -
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	2.054	102,70	587	29,35
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	205	10,25	88	4,40
Α΄, Β΄ και Δ΄			352	17,60

Το κόστος για την ετήσια συνδρομή σε ηλεκτρονική μορφή για τα προηγούμενα έτη προσαυξάνεται πέραν του ποσού της ετήσιας συνδρομής του έτους 2003 κατά 6 euro ανά έτος παλαιότητας και κατά τεύχος

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι την 31ην Δεκεμβρίου κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γραμμάτια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ